

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

§. V. [i.e. IV.] Quis possit ferre leges Ecclesiasticas?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

nationem exercent; alias, quæ Superiorem recognoscunt, & per alium, vel alios gubernantur. *Magistratus* porro interdum significat potestatem, & officium, gubernandi provincias, & civitates; interdum eos, qui ejusmodi officio & potestate funguntur; hinc Senatores dicuntur *Magistratus populi*, quasi seniores, saltem maturitate, gubernandi prudentiâ, & consilio; V. Pereyra in *Elucid. l. 1. Elucid. 11. n. 313. & seq.* quibus positus:

495. Resp. communitates perfectas habere potestatem condendi leges pro suis subditis; cum enim earum sit, subjctam communitatem gubernare; & hoc per superius dicta non fiet sine potestate ferendi leges, quibus ea communitas regatur, omnino eis inesse debet jurisdictio legislativa; & constat ex *L. Omnes populi, ff. de Just. & jur. ac p. Sed naturalia, Institut. de jure natur.* Hoc tamen intellige, si tales communitates potestatem suam non transtulerunt *integrè* in unum, à quo gubernentur. Nam in hoc casu, cum eo ipso *subdita fiant* illi, in quem suam potestatem gubernativam transtulerunt, ipsi non valent condere leges, nisi quantum vel indulto Principis habent, vel usu, & consuetudine. Unde not. leges, quas ejusmodi communitates, quæ se integrè alicui, à quo gubernentur, subjecerunt, ex hujus indulto, vel usu, & consuetudine ferre possunt, appellari *municipales*. Dixi: si *integrè* potestatem suam in alium transtulerunt. Nam si solum *diminutè*, ut si & ipsa communitas in ferenda lege Principem comitari velit; neuter sine altero, nimirum, nec Princeps sine Republica; nec ista sine illo legem ferre poterit; cum potestas legislativa indivisim in utroque ad legis constitutionem in tali casu concurrere debeat, ut ponit casus; ita Suarez de *legibus l. 3. c. 9. n. 19.* Bonacin. *eod. d. 1. q. 1. p. 3. n. 10.*

496. Ex dictis colliges, civitates, & communitates etiam perfectas, quæ alteri se gubernandas integrè subjecerunt, in condendis legibus nihil omnino posse, nisi quantum illis ab eo, cui subdita sunt, concessum est; idemque à fortiori sequitur de communitatibus imperfectis. Nam ad rationem legis necessariò requiritur potestas jurisdictionis in rempublicam, seu communitatem perfectam, qualis non est una familia, una domus &c. sic omnes ferè

cum Bartolo in *L. omnes populi, ff. de just. & jure, q. 1. & in L. Imperium, ff. de jurisdiction. omn. Judic. n. 8. & Canonista in c. Cum Ecclesia S. MARIE, de constit. c. Solita, de Majorit. & obed.*

Colliges. 2. potestatem *dominativam*, 497. & *gubernativam* diversa esse; atque adeò ex illa, non rectè istam inferri. Nam illa directè (tanquam terminum essentialiter quæsitum) respicit bonum subiecti, habentis dominium; ista, bonum Republicæ, in quam quis exercet gubernationem. Et quamvis potestas dominativa quandoque respiciat etiam bonum privati, cui præceptum imponit (qualiter id videre licet in præceptis latis à patre, marito, domino, circa sibi subditos) hoc tamen non fatis est ad potestatem propriè legislativâ; quæ nunquam per se loquendo directè respicit utilitatem personæ singularis; sed rectum Regimen, & commune bonum totius communitatis, in qua plures familiæ communi sensu ad componendum unum corpus politicum conjunguntur.

Colliges 3. communitates imperfectas 498. nec posse facere statuta pertinentia ad rectam, & politicam earum gubernationem, quæ scilicet vim *legis* habeant; ita D. Thomas, Suarez, Bonacin. quos citat, & sequitur Castropal. *p. 1. tr. d. 1. 3. p. 22. n. 11. p.* An vero. Sic enim non differrent à communitate, & Republica perfecta, contra suppositum. Et licet pagi, aut similes imperfectæ communitates, quandoque habeant forum causarum perquam levium; in eo tamen non lege sua, vel statuto, sed Principis procedere & possunt, & debent. Not. tamen, communitates imperfectas posse singularibus personis *præcepta* imponere sicut potest Paterfamilias pro sua domo; sed non perpetua; & quæ à supremo eorum Domino revocari possint. Nam hoc illis ab eo indulgeri, receptus probat usus; nec illis inhibitum est, facere conventiones inter se, quibus *in vi contractus* obligentur; sed durabiles solum, quousque, ut diximus, à supremo suo Governatore, vel alio, de illius voluntate, non revocantur.

§. V.

Quis possit ferre leges Ecclesiasticas?

499. Non est dubium, summum Pontificem posse leges Ecclesiasticas conde-

re pro

re pro tota Ecclesia; cum illi à Christo immediate Collata sit potestas Ecclesie gubernativa, quæ sine legislativa consistere non potest, de quo latè P. Josephus Gibalinus tom. 2. de scientia canonica, l. 5. c. 3. §. 13. Hæc autem potestas non est penes singulos Episcopos, cum eorum jurisdictio non extendatur extra suas dioceses, aut provincias, quæ eadem ratio idem ostendit de Synodis diocesanas; & provincialibus, quæ & ipsæ præscriptos limites habent, ut dicemus inferiùs; sicut & Patriarchæ sui Patriarchatus finibus cōscribuntur. Et ideo non pendet à Concilio, vel Cardinalium Congregatione (c. Novit, de judicijs, ibi: potestas nostra non est ex homine, sed ex DEO; & tenet Suarez l. 4. de legib. c. 3. deciditurque in Trid. sess. 14. c. 7.) consequenter nec in ejus usu. Habet enim hanc potestatem; sicut D. Petrus, qui leges ferre potuit independenter ab alijs Apostolis. Unde negandum est, hanc potestatem (quæ, cum supernaturalis sit ex fine, consequenter à Christo solum dari potuit) ab hoc mediante Concilio, vel Cardinalium Congregatione, in summo Pontifice esse. Christus enim hanc potestatem non contulit Ecclesie, ut in Petrum transferret; sed immediate Petro, juxta illud: Tibi dabo claves; super hanc Petram ædificabo &c. Et sic decisum est in c. Novit, de Judic. relato superiùs n. 489. c. significasti, de Elect. Trid. sess. 14. c. 7. de quo plura Suarez l. 4. de legib. c. 3. Salas D. 8. f. 3. & alij. Unde Summus Pontifex in legibus pro tota etiam Ecclesia constituendis independentis omnino est à Concilio, vel Congregatione Cardinalium *authoritative* concurrentibus; cum habeat eandem potestatem, quam ipse S. Petrus, qui leges condere potuit independenter à reliquis Apostolis. V. Bellarmin. l. 4. de Roman. Pontif. à c. 23.

500. Hujus ulterior ratio est; quòd, sicut Papa, concedendò alijs potestatem, eandemmet sibi reservet, & majorem, ut aperte habetur in c. dudum, 14. de præbend. in 6. ibi: penes nos nihilominus remansit major; & tenet Gonzalez ad 8. regul. Cancellar. §. 2. proæm. à n. 2. alijque, asserentes hunc textum esse singularem, & optimum: si alicui subijciendò suas oves, & committendò illi potestatem eas pascendi pabu-

lo, recto jurisdictionis usu, eandemmet sibi reservet, & majorem. Ex hoc autem fit, quòd Commissario nullum faciat præjudicium, illas in certis casibus eximendò ab ejus commissione. Nam licet Princeps concedat alicui jurisdictionem, non ideo eam à se abdicat, sed semper major apud ipsum remanet; imò licet alicui concesserit jurisdictionem privativè, adhuc cum illo concurrere potest, ut exponit Barbosa in L. 1. ff. de Judic. art. 4. n. 109. (nam in concessionibus officiorum semper Principis autoritas censetur præservata, per Baldum in L. qui se patris, vers. item in concessis, C. Unde vi) & inter ipsum, ac Commissarium, vel etiam Ordinarium, est locus præventioni; Sic Gonzalez cit. §. 3. à n. 1. Flamin. de Resignat. benefic. l. 1. q. 10 à n. 53. & l. 7. q. 11. à n. 6.

§. V.

Quid in ferendis legibus Ecclesiasticis possint Prælati inferiores Papæ?

501. Quid in hac materia possint Concilia tam œcumenica, quàm nationalia, & provincialia, vel etiam synodalia, dicemus infra; dubium enim esse nequit, quin in Synodis Patriarchalibus, Diocesanas, Provincialibus, & Episcopalibus possint Canones, & leges Ecclesiasticæ, propriè sanciri; ad id enim coguntur ejusmodi Synodi, ut Ecclesie necessitatibus occurratur efficacius, quando simul adsunt, & uno lumine micant tot speciosissima tabernacula DEI, tot membra excellentissima Corporis Christi, inquit Leo *serm. 1. de sua assumpt.*

502. Observandum autem cum primis est, hæc nomina Archiepiscoporum, Metropolitanorum, Primatum, & Patriarcharum, aliquando pressius, alias latius sumi, ita ut videantur quandoque confundi. Itaque tunc Canones, tum authores Ecclesiastici, qui videntur aliquando contraria loqui, diligenter expendendi pro diversis ætatibus, diversis regionibus, atque moribus, ex quibus vocum significatio, & usus solet plerumque variari, novæque dignitates induci, & antiquæ mutari; nam ne ipsos quidem primates vel Patriarchas quidquam privilegij habere præ cæteris Episcopis, nisi quantum sacri canones concedunt, & prisca consuetudo illis antiquitus contulit, inquit